

EDUCATIEF GRADUAAT IN HET SECUNDAIR ONDERWIJS

KAREL DE GROTE HOGESCHOOL

OPLEIDINGSACCREDITATIE OP MAAT VAN DE EIGEN REGIE •
BEOORDELINGSRAPPORT

3 MEI 2024

LUC DE MAN (VOORZITTER) • PIETER VIELFONT, STEVEN MOONS, LYDIA POSTHUMUS
(COMMISSIELEDEN) • NINA VAN HUISSTEDEN (SECRETARIS) • VEERLE MARTENS
(PROCESCOÖRDINATOR)

Inhoud

1	Abstract	4
2	Rapportage van het onderzoek van de commissie	5
2.1	Vooroverleg en eerste indrukken	5
2.2	Gesprekken met de opleiding	6
2.2.1	Sterke visie en strategie	6
2.2.2	Vakdidactiek	6
2.2.3	Eigenheid van de doelgroep en differentiatie tussen VKS-niveau 5 en VKS-niveau 6	8
2.2.4	Flexibel onderwijs/onderwijs op maat	9
2.2.5	Krachtig docententeam	10
2.2.6	Stage/werkplekleren en samen opleiden	10
2.2.7	Evaluatie en borging van het eindniveau	12
2.2.8	Kwaliteitszorg	13
3	Oordeel	14
	Bijlage 1: Administratieve gegevens van de instelling en de opleiding	17
	Bijlage 2: Opleidings specifieke leerresultaten (OLR)	18
	Bijlage 3: Samenstelling van de commissie	19
	Bijlage 4: Programma voor de dialoog met de opleiding	20
	Bijlage 5: Verantwoording	21
	Bijlage 6: Overzicht van het bestudeerde materiaal	22

1 Abstract

Op basis van het onderzoek naar de kwaliteit van de opleiding 'Educatief graduaat in het secundair onderwijs' van Karel de Grote Hogeschool (KdG), Antwerpen beoordeelt de commissie de kwaliteit van de opleiding als voldoende. De commissie adviseert de NVAO een **positief accreditatiebesluit** af te leveren.

De opleiding is nauw verweven met de reguliere opleiding secundair onderwijs en de verkorte educatieve bachelor. De opleiding laat een eigen identiteit en visie op leren zien.

De opleiding sluit met haar doelen herkenbaar aan bij de noden in het werkveld. De sterke visieontwikkeling en de leidende principes keren als rode draad terug in de gehele opleiding en het begeleidingsconcept. Het docententeam heeft veel aandacht voor het welbevinden en welslagen van haar studenten. De groep studenten die de commissie kon spreken, sprak zich over de hele lijn positief uit over de opleiding. De opleiding speelt goed in op de eigenheid van de doelgroep van de educatieve graduaatsstudenten. Zij kiest ook duidelijk in welke vakken het een meerwaarde kan zijn om de graduaats- en bachelorstudenten samen les te laten volgen, en ze differentieert daarin op een adequate wijze.

De opleiding wordt flexibel en op maat aangeboden, waardoor de toegang tot de opleiding zo laagdrempelig mogelijk is inricht. Studenten kiezen op basis van noden, mogelijkheden en ambities uit drie flexibele trajectopties, waarover ze vooraf goed geïnformeerd worden. De opleiding biedt ook de mogelijkheid aan studenten om zich te verbreden, verdiepen en keuzes te maken op basis van leernoden en interesses.

Stages worden goed opgebouwd en begeleid. Het werkveld gaf aan tevreden te zijn over een prettige, proactieve samenwerking en dat zij het gevoel hebben samen op te leiden en de richting te bepalen. Vakdidactiek blijft een aandachtspunt dat ter harte wordt genomen, het blijft een bekommernis die vanuit een onderbouwde visie verder wordt geoptimaliseerd. De commissie juicht het concrete plan toe om met 'oefenscholen' te werken en ziet dit als een flankering van de reeds ingezette koers in het 'samen opleiden'. Zij heeft er alle vertrouwen in dat de 'oefenscholen' het stagebegeleidingsconcept en de vakdidactiek kunnen versterken.

De opleiding evalueert op een valide, betrouwbare en inzichtelijke manier. De commissie apprecieert de manier waarop de opleiding de constructieve alignment nastreeft.

Het team laat een reflecterend vermogen zien en is sterk gericht op de voortdurende verbetering van de opleiding. Er is sprake van een sterke strategie en visie. Op basis van de dialoog oordeelt de commissie positief over de sterke kwaliteitscultuur en het sterk kwaliteitszorgsysteem. De commissie vraagt de opleidingsverantwoordelijken wel om de werkdruk bij de docenten te bewaken.

De commissie formuleert op basis van het gevoerde onderzoek de onderstaande aanbevelingen, die geenszins afbreuk doen aan het positieve oordeel:

- Besteed in het kader van de flexibele opleiding explicieter aandacht aan de samenhang tussen de verschillende beroepsrollen, zowel doorheen de opleiding als aan het einde. Maak zichtbaar in de eindbeoordeling waar er een geïntegreerde beoordeling plaatsvindt van het leraarschap (met dus alle beroepsrollen en DLR's) in zijn totaliteit.
- Geef meer structureel sturing aan de professionalisering en de kwaliteit van de vakexperts, aan wat de vakexpert doet in de opleiding en hoe de student daarvan gebruik kan maken. Benut het geplande concept van de oefenscholen om daarin een wezenlijke stap vooruit te zetten.
- Expliciteer en duid systematischer waar en hoe de opleiding de nodige competenties nastreeft bij studenten op het vlak van omgaan met diversiteit en werken in een grootstedelijke context. Het expliciteren van deze vanzelfsprekendheden kunnen het risico op blinde vlekken verkleinen.

2 Rapportage van het onderzoek van de commissie

2.1 Vooroverleg en eerste indrukken

De commissie besprak tijdens het vooroverleg op 12 maart en op 19 maart 2024 haar eerste indrukken van de opleiding 'Educatief graduaat in het secundair onderwijs' van Karel de Grote Hogeschool (KdG), Antwerpen. Zij baseerde deze eerste indrukken op het zelfevaluatierapport van de opleiding en de daarbij horende bijlagen. Ook een Sharepoint-omgeving werd gedeeld, via deze weg kreeg de commissie onder meer ook toegang tot de Canvascursussen. De commissie wil haar complimenten geven voor de waardevolle, volledige en transparante inzagemogelijkheden.

Voorafgaand aan het locatiebezoek bezorgde de opleiding op vraag van de commissie nog bijkomende documentatie met betrekking tot de stages, bijvoorbeeld een infobundel voor mentoren en een lijst van de stageplaatsen van de afgelopen twee jaar.

De commissie trof in het dossier en de aanvullende informatie een aantal sterke punten aan. In de eerste plaats blijkt volgens de commissie uit het rapport dat de opleiding is ontwikkeld vanuit een sterke verwevenheid met de andere lerarenopleidingen in KdG en vanuit een maatschappelijke verantwoordelijkheid en ambitie. De commissie waardeert de sterke visieontwikkeling en de leidende principes die als rode draad terugkeren in de gehele opleiding, zoals de studentgerichtheid en de feedbackcultuur. De commissie ziet een heldere vertaling van de domeinspecifieke leerresultaten in verschillende beroepsrollen en in bijhorende doelen en opleidingspijlers binnen het curriculum, waarmee de opleiding herkenbaar aansluit bij de noden in het werkveld. De beroepsrollen ondersteunen bovendien een heldere communicatie met de studenten en het werkveld. De commissie vindt de drie spreidingsvarianten als antwoord op de diversiteit van de instroom een goede keuze, net als het aanbod in een dag- en een avondtraject. De commissie apprecieert de manier waarop de opleiding de constructieve alignment nastreeft en stelt in het zelfevaluatierapport ook een sterk uitgewerkt en onderbouwd evaluatiebeleid vast.

De opleiding wordt georganiseerd door een open, lerend ingesteld en zelfkritisch team dat sterk gericht is op borging en de verdere verbetering van de eigen opleiding. De commissie leidt uit het rapport ook af dat de opleiding zorgt voor een goede betrokkenheid van alle stakeholders bij de opleiding. Dat doet zij door veel aandacht te besteden aan een open interne en externe communicatie.

Tijdens het locatiebezoek wilde de commissie graag onderzoeken of deze sterke punten ook daadwerkelijk leven bij de studenten, de docenten en het werkveld. En of het aantoonbaar tot de vereiste leeruitkomsten leidt.

Daarnaast wilde ze de opleiding bijkomende vragen stellen over een aantal thema's. Gezien het feit dat de opleiding in nauw verband ontwikkeld werd met de (verkorte) educatieve bacheloropleiding, was de commissie benieuwd naar de eigenheid van de educatieve graduaatsopleiding en naar de differentiatie tussen VKS-niveau 5 en VKS-niveau 6. Ook wilde de commissie in dialoog verhelderen hoe de vakdidactiek ingebed is in de opleiding, wat de rol van de vakexperts daarin is en wat de verdere ambities van de opleiding zijn om het aantal vakexperts uit te breiden. Verder wilde de commissie bevragen hoe de opleiding de flexibele trajecten en het onderwijs op maat realiseert en hoe de studiebelasting voor de studenten bewaakt wordt. Inhoudelijk was de commissie benieuwd naar hoe de opleiding de studenten opleidt voor de grootstedelijke context en hoe ze de onderzoekende houding van studenten ontwikkelt.

Een belangrijke focus van de commissie in de gesprekken was ook om concreet na te gaan hoe contact met de scholen en de mentoren geregeld is en hoe 'samen opleiden' vorm krijgt, zeker gezien de ambitie van de opleiding om het samenwerkingsmodel hiervoor bij te sturen. Dit alles raakt ook aan de borging van het eindniveau en de organisatie van de kwaliteitszorg. Tot slot wenste de commissie ook in te gaan op verschillende aspecten van de teamwerking,

zoals de verschillende rollen en expertises binnen het team, de professionaliseringsmogelijkheden en de beheersing van de werkdruk voor docenten gezien de versnipperde taken voor het kleine team.

De commissie gebruikte de dialoog met de verschillende gesprekspartners van de opleiding om haar beeld over deze thema's verder te vervolledigen. De thema's vormden de rode draad voor de gesprekken tijdens het locatiebezoek en zijn leidend voor de structuur van dit rapport.

2.2 Gesprekken met de opleiding

De gesprekken vonden plaats op 20 maart 2024 op de Karel de Grote-campus te Antwerpen-Zuid. Het gehanteerde bezoekschema is opgenomen onder bijlage 4.

Het programma van het locatiebezoek startte met een korte presentatie door de opleidingsverantwoordelijken over de historiek van de opleiding, over de evolutie van de plaats en invulling van de vakdidactiek in de opleiding en over de evolutie van de partnerschappen met het werkveld. Dit werkte erg verhelderend voor de commissie.

De commissie is ook tevreden over de openheid die ze ervaarde tijdens de gesprekken. De positieve indruk die de commissie had op basis van het ZER en de aanvullende informatie werd doorheen de dag op consistente manier bevestigd.

2.2.1 Sterke visie en strategie

In tegenstelling tot de andere educatieve graduaatsopleidingen in Vlaanderen, is deze opleiding niet het resultaat van een inkanteling vanuit een specifieke lerarenopleiding aan een centrum voor volwassenenonderwijs (CVO). De commissie is gecharmeerd door de maatschappelijke verantwoordelijkheid van waaruit de betrokkenen er toch voor hebben gekozen om deze opleiding voor praktijkleraren te programmeren.

De commissie ziet bij de presentatie en gedurende de gesprekken veel visie en doelgerichte keuzes bij het uitbouwen van de opleiding. De commissie is van oordeel dat de uitdagingen voor het ontwikkelen van een dergelijke nieuwe opleiding strategisch goed overdacht werden. De commissie is onder de indruk van de passende visie op leren en onderwijs voor de praktijkleraren, met de coherente vertaling daarvan in het curriculum en het begeleidingsconcept. Het werkveld geeft aan dat de opleiding zich gaandeweg veel beter is gaan richten op de eigenheid van de leraar praktijkvakken en de instromende studenten (zij-instromers en werkstudenten). De gesprekspartners uit het werkveld bevestigen dat de opleiding zo een meerwaarde is voor hun collega's die er studeren.

Tegelijk is de opleiding nog sterk in ontwikkeling. De opleiding laat daarbij zien dat ze goed weet welke richting ze verder uit wil, met een overtuigend verhaal. Dat blijkt bijvoorbeeld uit (de aanpassing van) bepaalde gemeenschappelijke vakken met de educatieve bacheloropleiding, en uit de strategie voor de verdere uitbouw van de vakdidactiek en de partnerschappen met het werkveld (zie ook verder).

2.2.2 Vakdidactiek

Over de plaats en de aanpak van vakdidactiek in de opleiding wilde de commissie graag tijdens het locatiebezoek van gedachten wisselen met alle gesprekspartners. De presentatie van de opleidingsverantwoordelijken en het gesprek met docenten, werkveldpartners en studenten geeft de commissie het vertrouwen dat er voldoende aandacht besteed wordt aan manieren om vakdidactiek eigenheid en herkenbaarheid te geven. De vakdidactiek komt vooral aan bod in het opleidingsonderdeel 'Krachtig in je Vak', waarin algemene didactiek meteen geïntegreerd aan bod komt in een vakdidactisch opleidingsonderdeel gericht op de praktijkvakken. De opleiding kiest er dus bewust voor om de vakdidactiek apart aan te bieden aan de educatieve graduaatsstudenten, en om dit vak niet samen met de educatieve bachelorstudenten in te richten. Dat creëert een betere focus op de eigenheid van de vakdidactiek voor de praktijkvakken. Om die reden wil de opleiding ook het vak 'Krachtig in je School' voortaan apart inrichten voor de educatieve graduaatsstudenten. De commissie ondersteunt deze keuze.

In het vak 'Krachtig in je Vak' is er ook ruimte voor vakdidactische sessie(s) door de pedagogische begeleidingsdienst. Ook de co-teaching door een pedagoog en (praktijk)leerkracht in dit vak zorgt voor een directe integratie van het algemeen didactische met het praktisch/ organisatorische aspect van de praktijkvakken. Studenten getuigen dat de werkvormen die aan bod komen in dit vak, voor hen ook heel bruikbaar zijn.

Studenten uit een bepaald vakdidactisch domein worden gekoppeld aan eenzelfde trajectbegeleider, die daardoor beter op het gewenste vakdidactisch domein kan inspelen. Studenten gaven aan dat ze vakdidactisch veel opsteken door de microteaching (zeker door aanwezigheid van LIO-studenten) en zich zo goed voorbereid voelen op de stages. Tijdens de stages leren ze ook door de vakdidactische ondersteuning van de vakmentoren; de kwaliteit ervan is echter wel mentorafhankelijk. De werkveldpartners getuigen dat ze zien dat de studenten vakdidactisch goed opgeleid worden en bijvoorbeeld ook – beter dan vroeger – het zelfvertrouwen hebben om kritisch een leerplan te lezen en te werken vanuit leerdoelen. Ze durven volgens hen doorgaans ook meediscussiëren over de aanpak in de vakgroep en versterken zo ook de vakmentoren.

Om de vakdidactische input in het vak 'Krachtig in je Vak' nog verder te versterken, koos de opleiding er meer recent voor om te werken met extra vakexperts, d.w.z. praktijkvakleraren uit het veld die hun vakdidactische expertise ter beschikking stellen aan studenten. De opleiding wil daar ook in de toekomst nog verder op inzetten. Zij wil evolueren naar een uitgebreider netwerk van vakexperts die een grotere rol opnemen in het verzorgen van 'boost'-sessies en begeleiding van studenten. De opleiding droomt uiteindelijk van 'oefenscholen' per domein voor de niet-LIO studenten (zie ook verder bij 'samen opleiden'), waarmee ze ook vakdidactisch onderzoek voor praktijkvakken wil uitbouwen.

De commissie vindt het aantrekken van externe vakexperts een sterk doordacht concept, omdat dit het mogelijk maakt voor de opleiding om in voeling te blijven met de dagelijkse realiteit in de praktijkvakken in het secundair onderwijs én mee te blijven groeien met nieuwe ontwikkelingen in bepaalde praktijkvakken. Het biedt ook de mogelijkheid om flexibel aan te passen aan de vakexpertise waarmee de studenten instromen.

De gesprekken laten echter zien dat de concrete inzet en de professionalisering van deze vakexperts aandacht vraagt en de opleiding hun expertise meer kan betrekken bij de visie en de uitgangspunten van de opleiding. Het concept is nog niet doorleefd door de studenten en de vakexperts zelf. Stroomlijnen van de opleidings- en begeleidingsvisie kan hierbij een meerwaarde zijn. De kwetsbaarheid zit ook in de afhankelijkheid van de (pro)activiteit van de student wat betreft het consulteren van de vakexperts. Uit de gesprekken met de studenten leert de commissie immers dat de student zelf de vakexpert moet contacteren en aanspreken om ondersteuning te krijgen. De commissie ondersteunt de intentie van de opleiding om dit geheel beter te flankeren door het concept van de 'oefenscholen' (zie verder), om zo ook beter zicht te houden op de kwaliteit van de vakexperts. De commissie wil uitspreken dat een groot deel van de leeromgeving immers afhangt van de kwaliteit van de vakexpert in relatie met de vakdidactiek. De opleiding probeert nu wel zicht te houden op de kwaliteit, maar dat kan structureler en minder ad hoc.

Bij het bevragen van de vakdidactiek, besteedde de commissie ook aandacht aan de manier waarop de opleiding omgaat met eventuele hiaten in de vakkennis van de studenten. Door de gesprekken heen werd duidelijk dat de student in het vak 'Startblokken' - via een analyse van het leerplan van de tweede graad - zicht krijgt op wat hij qua vakkennis nog moet bijwerken. De student verwerkt dit in een persoonlijk ontwikkelingsplan (POP) waarin hij oplijst welke acties hij zal ondernemen om hieraan tegemoet te komen. De trajectbegeleider volgt de realisatie van dit plan individueel op, en in het vak 'Partners in Leren' komt dit opnieuw aan bod, gekoppeld aan 'Onderzoeken' en 'Levenslang leren'. De verbredingsstage wordt eventueel aangewend om vakinhoudelijke kennis te versterken. De studenten gaven hierover overtuigende voorbeelden van. Tot slot wordt de vakkennis ook mee beoordeeld tijdens de

stages. De commissie meent dat de opleiding hiermee voldoende opvolging van de vakkennis van de studenten realiseert.

Tot slot ondersteunt de commissie de opleiding in haar voornemen om het duaal leren, dat aan belang wint in de praktijk, een meer vaste plaats te geven in de opleiding.

2.2.3 Eigenheid van de doelgroep en differentiatie tussen VKS-niveau 5 en VKS-niveau 6

Door de gesprekken heen kon de commissie vaststellen dat de opleiding goed in voeling is met de noden van de instromende studenten in deze educatieve graduaatsopleiding en daar gepast op inspeelt. Zo voorziet ze voor hen meer begeleiding dan voor de bachelorstudenten, bijvoorbeeld door frequentere gesprekken tussen de student en de trajectbegeleider. De docenten zetten in op het versterken en monitoren van het leervermogen van studenten (bijvoorbeeld door taal- en ICT-ondersteuning), kiezen bewust voor voldoende contactonderwijs, creëren een goede feedbackcultuur en ontwerpen het onderwijs voor deze studenten door sterk te vertrekken vanuit de praktijk. De opleiding laat ook zien hoe ze daarin doorheen de tijd nog steeds verder evolueert, op basis van ervaring over wat werkt voor deze doelgroep. Studenten en werkveld benoemen dit als een sterk punt van de opleiding.

De commissie wilde graag vernemen hoe de opleiding het verschil maakt tussen VKS-niveau 5 en VKS-niveau 6 bij de gemeenschappelijke vakken met de verkorte Educatieve Bachelor in het secundair onderwijs. Ze vroeg zich daarbij ook af of er in deze gemeenschappelijke vakken een veilig leerklimaat heerst.

De commissie merkte in de gesprekken dat de opleiding heel bewust de vakken kiest waarvoor ze de graduaats- en bachelorstudenten samen zet, namelijk voor de vakken 'Samen School Maken A' en 'Samen School Maken B'. Daarbij komen onder meer doelstellingen aan bod die te maken hebben met 'communiceren en samenwerken in een team', waarbij de opleiding gebruikmaakt van de uitdrukkelijke meerwaarde om de studenten van de beide niveaus samen te laten leren. Docenten zijn zich bewust van de verschillen en gaven aan dat de inhoud van de vakken voor de beide niveaus dezelfde is, maar dat zij in de niveaudifferentiatie een andere verwachting van de studenten hebben. Docenten verwachten van de educatieve graduaatsstudenten dat zij de aangereikte begrippen kunnen hanteren en toepassen in de eigen praktijk. Terwijl het de verwachting is dat educatieve bachelorstudenten kaders en theorieën op een veeleer abstract beheersingsniveau kunnen verwerken om ze vervolgens te toetsen aan de realiteit. De educatieve graduaatsstudenten krijgen ook meer studiepunten voor deze vakken, zodat ze meer tijd hebben om de doelstellingen te behalen. Graduaatsstudenten hebben meer verwerkingstijd nodig en kunnen niet putten uit voorkennis die de educatieve bachelorstudenten wel hebben. De educatieve graduaatsstudenten krijgen in week 0 ook een extra voorbereidende les, waarin docenten de kaders en terminologie toelichten. In de evaluatie verschilt de casuïstiek van beide niveaus, conform het werkveld, wel. De commissie vindt deze manier van differentiëren een goede praktijk.

De aanwezige alumni en studenten gaven aan een heel veilig leerklimaat te ervaren. Zij merken het verschil tussen studenten in de educatieve graduaatsopleiding of de educatieve bacheloropleiding niet tijdens de lessen. Studenten gaven aan veel van elkaar te leren en zien de verschillende niveaus als kruisbestuiving. Zo erkennen ze dat de educatieve graduaatsstudenten een veeleer concrete, praktische benadering hebben voor wat voor hen direct toepasbaar en bruikbaar is. Educatieve graduaatsstudenten herkennen de meer theoretische benadering van de educatieve bachelorstudenten. Ook gaven zij aan dat de docenten de educatieve graduaatsstudenten coachend, begeleidend en op maat lesgeven. En dat docenten al het mogelijke doen om elke student te helpen de leerdoelen te bereiken. De studenten waren het er unaniem over eens dat deze aanpak drempelverlagend werkt en exemplarisch is voor de goede begeleiding die ze in deze opleiding ervaren.

2.2.4 Flexibel onderwijs/onderwijs op maat

Door de gesprekken heen stelde de commissie vast dat de opleiding individueel en op maat differentieert en begeleidt. Door de flexibiliteit en de modulaire opbouw van de opleiding kunnen studenten hun traject aanpassen aan hun noden. Zodoende wil de opleiding de toegang tot de opleiding zo laagdrempelig mogelijk inrichten, om zoveel mogelijk praktijkleraren – waar sterk nood aan is – op te leiden.

Een startende student schaaft zichzelf in voor elk domeinspecifiek leerresultaat (DLR) via een zelfinschattingsoefening. Studenten gaven aan dat dit met de begeleiding die zij daarbij krijgen van de trajectbegeleider goed haalbaar is. Daarnaast analyseert elke startende student het leerplan voor zijn praktijkvak. De student maakt daarvan een sterktezwakteanalyse en gaat op zoek naar bronnen (opleidingen, leerpaden) om over de vastgestelde hiaten te kunnen bijleren. De student maakt een 'POP' (persoonlijk ontwikkelingsplan) op. Zo wordt de opleiding vanuit de leernoden van de student gestart. De opleiding streeft ernaar dat studenten, op termijn, hun leerproces zo veel mogelijk zelf in handen nemen. Studenten gaven aan dat de trajectbegeleider belangrijk is in de begeleiding. Ze ervaren de trajectbegeleiders als zeer toegankelijk.

Wat de opbouw betreft van het opleidingsprogramma ziet de commissie de drie flexibele trajectopties en de modulaire opbouw van het programma als een absolute troef voor de educatieve graduaatsstudenten. Via een intakegesprek wordt een realistisch beeld geschetst van de verwachtingen en bekeken welk van de drie trajectopties het best past voor de student. De trajectbegeleider groeit mee met de student doorheen de opleiding en overziet samen met de student zijn programma waarbij men desgevallend een aanpassing aanbrengt. Dit kan zich bijvoorbeeld voordoen in een drukke periode of juist wanneer een student wat meer tijd heeft. Dat is organisatorisch mogelijk omdat de opleiding verschillende vakken twee keer per academiejaar aanbiedt en er enkel tussen 'Krachtig in je School' en 'Krachtig in je Vak' volgtijdelijkheid is. Op die manier kunnen studenten hun KdG lessenrooster afstemmen op het lessenrooster op hun eigen school en flexibeler inspelen op gebeurtenissen in hun privéleven. Met het oog op de workloadbeheersing gaven studenten aan dat het helpt dat de opleiding duidelijke deadlines op Canvas publiceert. Studenten en docenten gaven aan dat de flexibiliteit zich momenteel vooral uit in spreiding in tijd en volgorde van opleidingsonderdelen. De studenten spreken expliciet hun waardering uit voor het feit dat de opleiding erin slaagt om met haar team deze hele flexibele organisatie te managen.

Het is duidelijk dat studenten hun eigen leerroute vorm kunnen geven en bewuste keuzes kunnen maken op basis van leernoden en interesses. Dit ziet de commissie bijvoorbeeld terug in de keuzes die studenten kunnen maken in de verbredingsstage. Dit kan gaan om een andere onderwijscontext, maar ook om een verkenning van andere onderwijsconcepten of ondersteunende onderwijsdiensten. Daarnaast kunnen studenten verdiepen of verbreden binnen het keuzetraject. De student krijgt de ruimte om zelf te kiezen voor een bepaalde module zoals coaching vaardigheden, omgaan met meertaligheid enz. Het aanbod wordt op regelmatige basis aangepast, onder andere aan de veranderende onderwijsrealiteit.

De commissie erkent dat de flexibiliteit en het onderwijs op maat een kracht is van de opleiding. Tegelijk bekommert de commissie zich over hoe de samenhang van het curriculum en over hoe de geïntegreerde beoordeling van het gehele leraarschap wordt bewaakt. Hoe blijft voor de student zichtbaar wat de link is tussen de beroepsrollen en de verschillende vakken? Hoe blijft hij de samenhang van het geheel zien bij een flexibel traject? De commissie meent dat de geïntegreerde beoordeling van het gehele leraarschap, doorheen de opleiding meer aandacht mag krijgen.

Tot slot ging de commissie ook nader in op de diversiteit en de grootstedelijke context. De commissie zag dit op het eerste zicht niet expliciet terugkomen in het curriculum. De commissie leerde doorheen de gesprekken dat de opleiding zich bewust is van het feit dat diversiteit overal is en leren in de grootstedelijke context evident is. Zowel docenten, studenten als het werkveld gaven aan dat dit wel op de radar staat. De commissie vindt het

positief dat omgaan met diversiteit en grootstedelijkheid een vanzelfsprekendheid is voor de opleiding en dat het geïntegreerd en verweven zit in alle opleidingsonderdelen, maar adviseert de opleiding niettemin om dit beter te expliciteren en meer systematisch te duiden om blinde vlekken te voorkomen.

2.2.5 Krachtig docententeam

In het zelfevaluatie rapport las de commissie dat een tiental docenten (3,82 VTE voor 67 studenten) de opleiding vormgeven. De docenten hebben complementaire expertise, zijn multi-inzetbaar en de commissie waardeert dat velen van hen praktijkervaring hebben opgebouwd (of ook nog actief zijn) in de verschillende contexten waarin ook de toekomstige praktijkleraren zullen terechtkomen. Het team van lesgevers en begeleiders valt uiteen in drie groepen: docenten, trajectbegeleiders en externe vakexperts.

Tijdens de gesprekken werden de diverse rollen verder duidelijk. De commissie bleef wel hangen bij de rol van de vakexperts (zie ook eerder).

De commissie is tevreden over de aandacht voor de didactische bekwaamheid van de docenten. De commissie is ook onder de indruk van de motivatie van de groep docenten om de ontwikkelingen in de vakgebieden bij te houden. Docentprofessionalisering is opgenomen in de opdrachtenfiche van de docenten en dus verplicht. Docenten scholen zich bij, zowel omwille van vakinhoudelijke als omwille van didactische redenen, en daarvoor is een ruim aanbod aanwezig. Professionele ontwikkeling wordt ook ondersteund via functioneringsgesprekken, waarbij docenten ter voorbereiding ook andere docenten en studenten om feedback dienen te vragen. Docenten beschrijven dat ze veel leren van elkaar door feedback tijdens bijvoorbeeld co-teaching. In het team heerst duidelijk een open en veilige sfeer om onderling feedback te geven.

Ook werd duidelijk dat het team enthousiast, gedreven en goed bereikbaar is. Dit laatste, zo gaven de studenten aan, wel 24u per dag. De docenten stralen trots uit op het (toekomstig) beroep van hun studenten, een arbeidstrots die ze ook doorgeven aan hun studenten en die herkenbaar is voor het werkveld. Door de diverse rollen en expertises in een klein team is de versnippering van opdrachten in één persoon onvermijdelijk. Dit komt voort uit de concretisering van de visie, het grote engagement en het enthousiasme om dit samen te doen. Het is voor de commissie duidelijk dat veel van de kracht van de opleiding voortkomt uit dit enthousiasme van de docenten, die hun studenten met grote betrokkenheid meenemen in het verhaal van de opleiding. Ze zijn gemotiveerd om de opleiding te blijven verbeteren voor hun studenten. Dat is te koesteren en het geeft de commissie vertrouwen dat de opleiding in goede handen is.

Tegelijk vormen de versnippering van opdrachten, de grote mate van bereikbaarheid, het engagement en de snelheid waarmee veranderingen in de opleiding elkaar de laatste jaren opvolgden, een risico op overbelasting, zeker voor jonge teamleden. De commissie is daar bekommerd over en maakt de bedenking of t deze druk op de lange termijn wel houdbaar is. Ze vraagt de opleidingsverantwoordelijken om zich daar bewust van te zijn en daar aandacht voor te hebben.

2.2.6 Stage/werkplekleren en samen opleiden

De commissie ziet dit 'samen opleiden' duidelijk terug tijdens de twee stageperiodes 'Krachtig in je Vak' en 'Krachtig in je School'. Studenten doen aan microteaching, krijgen hands-on feedback tijdens verschillende contactmomenten en tijdens stagelesbezoeken van de trajectbegeleider vanuit KdG en de (LIO-) mentor op de stageplaats. Studenten en alumni gaven aan dat er een graduele opbouw is, met veel oefenmomenten en ondersteuning, naar meer zelfstandigheid. Bijvoorbeeld observeren studenten binnen het eerste semester van 'Krachtig in je Vak' verschillende praktijklessen bij een sterke vakleerkracht. Bij de lesmomenten wordt ook een pedagogisch begeleider en/of vakexpert betrokken voor extra vakinhoudelijke input rond doelen, lesaanpak, lesopbouw en evaluatie. Daarna participeren de studenten in een les van een vakleerkracht om vervolgens een les helemaal zelf te geven.

Ook in het leren uitwerken van een lesvoorbereidingsformulier is een groeipad voorzien. De commissie vindt het positief dat de studenten ook vooraf feedback krijgen op hun lesvoorbereidingsformulieren.

Via een open feedbackcultuur wordt het leerproces van studenten optimaal ondersteund. Niet alleen de trajectbegeleider speelt daarin een cruciale rol, ook de verschillende docenten dragen hun steentje bij. Zo krijgen studenten in het opleidingsonderdeel 'Krachtig in je School' bijvoorbeeld tijdens de lessen werktijd om aan hun lessenreeks te werken en op die manier hun leren onmiddellijk zichtbaar te maken. Tijdens die werkmomenten kijkt de docent mee, worden voorbeelden besproken en gedeeld en nadien krijgen studenten ook de kans om tussentijds een versie in te dienen. De docent geeft daarop formatieve feedback via Canvas om zo tot een beter eindresultaat te komen.

De stagementor verzamelt feiten (wekelijks via een tussentijds feedbackformulier en op het einde via een globaal evaluatieformulier) en baseert zich daarbij op de kijkwijzer. De trajectbegeleider vanuit de hogeschool monitort het proces. Daartoe organiseert de trajectbegeleider tussentijdse en afsluitende driehoeksgesprekken (student, mentor, trajectbegeleider) om het functioneren in relatie tot de te behalen leerresultaten in kaart te brengen.

Tijdens de twee stageperiodes is er bewust telkens een 'stop' ingebouwd op ongeveer de helft van de stage. Student, mentor en trajectbegeleider maken dan de balans op. Studenten gaan op die manier meer gericht aan de slag met eventuele groeipunten. Studenten plannen bijvoorbeeld extra observatiemomenten in bij docenten die sterke instructies geven wanneer dat voor hen lastiger loopt, nemen tijd om lesmateriaal te bestuderen en uit te werken of investeren in extra taalondersteuning. Studenten gaven aan dat ze binnen dit proces een duidelijk aanspreekpunt hebben binnen de opleiding, namelijk hun trajectbegeleider.

Mentoren gaven aan dat de kijkwijzers helder zijn en een goed houvast bieden voor de beoordeling van studenten. De mentoren hebben ook voldoende duiding gekregen om met deze kijkwijzers te kunnen werken. Ook vermeldde het werkveld dat zij de aanspreekbaarheid en bereikbaarheid van de trajectbegeleiders als grote troeven zien. Er is een korte lijn tussen de opleiding en de mentoren die studenten begeleiden. De mentoren hebben ook toegang tot een 'One Drive' map waarin alle feedbackdocumenten over de student worden gedeeld. De mentoren hebben het gevoel dat hun feedback door de trajectbegeleider goed meegenomen wordt.

De nauwe contacten tussen opleiding en partnerscholen zorgen er volgens de commissie voor dat de opleiding voldoende zicht heeft op de kwaliteit van de begeleiding op de school. Zo garandeert ze dat de studenten daadwerkelijk voldoende rijke leerkanalen krijgen in een school die bij hen past. Ook de LIO-studenten worden volgens de commissie goed gevolgd. Studenten waarderen het dat ze in verschillende contexten stage kunnen doen, waardoor ze doorheen de opleiding kunnen verkennen waar ze zelf later aan de slag willen gaan.

Door de gesprekken heen werd het de commissie duidelijk dat mentorenvorming meer aandacht behoeft. Het aanbod tot professionaliseren en afstemming wordt vanuit de opleiding wel georganiseerd, alleen komen daar te weinig (vak)mentoren op af. De mentorenvorming is volgens de commissie niet voldoende toegespitst op de noden van de 'mentor- praktijkleraar'.

Het 'samen opleiden' met het werkveld zoals vermeld in het zelfevaluatie rapport wordt volgens de commissie goed doorleefd. Niet alleen tussen de student, trajectbegeleider en mentor maar ook tussen KdG en de partnerscholen. De commissie zag een erg tevreden werkveld waarbij werd aangegeven dat er een nauwe samenwerking is en zij het gevoel hebben samen de richting te kunnen bepalen. De nauwe samenwerking en een groot netwerk van scholen in verschillende contexten zorgt ervoor dat de opleiding aansluit bij de onderwijspraktijk. Er wordt 'samen aan dezelfde kar getrokken'. KdG wordt gezien als een

proactieve opleiding die op goede wijze communiceert en inspraak vraagt. De werkveldpartners gaven aan dat zij met enige regelmaat worden benaderd om mee te denken over 'Leraren voor de toekomst'. Dit door middel van workshops en (in)formele bijeenkomsten. De richting wordt samen bepaald en keuzes rondom bijvoorbeeld ontwerpprincipes voor curriculumontwikkeling worden bij het werkveld gevalideerd. Een aantal werkveldpartners wordt benaderd om aan te sluiten als 'oefenschool' en mee te denken over de inrichting. Dit voelt als waardering en zorgt voor wederzijds vertrouwen.

De opleiding heeft een concreet plan wat betreft de vorming van de 'oefenscholen' met de commissie gedeeld. Dit plan is naast een stagebegeleidingsconcept ook een concept om de vakdidactiek (zie eerder) te versterken. De opleiding verwacht dat dit met de middelen van de engagementsverklaring volgend jaar te realiseren is. De beoogde koers tot het vormen van 'oefenscholen' juicht de commissie toe. Hierin krijgt het 'samen opleiden' principe nog sterker vorm. De commissie ziet het als een flankering van de reeds ingezette koers wat visie en missie in het samen opleiden betreft. De commissie daagt de opleiding uit om na te denken over het versterken van de inzet van vakexperts en de professionalisering van mentoren in het toekomstige partnerschapsmodel binnen de oefenscholen.

2.2.7 Evaluatie en borging van het eindniveau

De commissie is onder de indruk van de passende visie op evalueren en de klemtonen die hierin zijn opgenomen. De uitgangspunten zijn coherent doorvertaald in het curriculum en het begeleidingsconcept. De commissie stelt vast dat de opleiding evalueert op een valide, betrouwbare en inzichtelijke manier. De doelen- en evaluatiematrix van de opleiding geeft duidelijk weer welke DLR binnen welk opleidingsonderdeel en via welke vorm getoetst wordt. De holistische benadering van beoordelen past goed bij de opleiding. Ook het proces van beoordelen is duidelijk en passend bij KdG.

Studenten gaven aan dat de manier van beoordelen (o.m. via Canvas) voor de verschillende vakken voldoende transparant is en deadlines realistisch zijn. Studenten kunnen via Canvas ook opdrachten indienen om vooraf feedback te krijgen, voordat ze definitief indienen.

De commissie is ook positief over de oprichting van een 'toetscommissie' als systematisch kwaliteitszorginstrument voor de toetsing. In de commissie zetelen docenten die specifieke toetsexpertise hebben. Deze commissie is bedoeld als een ondersteunend orgaan, dat nagaat of de toetsing valide, betrouwbaar en transparant gebeurt. De commissie maakt daarbij gebruik van een zelf uitgewerkt sjabloon waarin voor verschillende rubrieken heldere kwaliteitscriteria omschreven zijn. Interessant is dat de toetscommissie bij haar onderzoek ook aan de slag gaat met een onderzoeksvraag van de docenten zelf om zo het eigenaarschap te vergroten.

De commissie ziet voldoende garanties dat de beoordeling van het eindniveau in 'Krachtig in je school' valide is en voldoende transparant en gelijkgericht gebeurt. Zowel voor de studenten als de werkveldpartners is helder hoe de beoordeling tot stand komt. De documenten om de stage te evalueren geven een mooi overzicht en zijn van goede kwaliteit. Studenten, docenten en het werkveld gaven aan goed met de evaluatieformulieren te kunnen werken. Wanneer er een discrepantie tussen het oordeel van de mentor en de trajectbegeleider dreigt, dan voelt de trajectbegeleider dit omwille van de nauwe contacten vrij snel aan. De trajectbegeleider zal dan sterk investeren in nauwere afstemming en dialoog met de mentor om zo tot een gedragen oordeel te komen.

Trajectbegeleiders gaven aan dat zij onderling afspraken maken rond het geven van schriftelijke (digitale) en mondelinge feedback en het formuleren van heldere verwachtingen. Zowel voor 'Krachtig in je Vak' als voor 'Krachtig in je School' liggen ook het aantal gesprekken (voor coaching en evaluatie) en microteaching/lesbezoeken vast. Er is op regelmatige tijdstippen tijdens het academiejaar trajectbegeleidersoverleg gepland waarin het leerproces en de beoordeling van de stages van alle studenten wordt besproken. Op die manier

verzekert de opleiding de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid, wat deel uitmaakt van de vierde klemtoon van de evaluatievisie.

Het werkveld ervaart de studenten van KdG als startklare leraren. De coachende en reflecterende houding die de opleiding hanteert, heeft volgens hen een merkbaar effect op hoe de studenten zich in de school en in de klas opstellen, met name goed voorbereid en 'gemoedelijk'.

De beroepsrollen en de DLR's zijn gekoppeld aan opleidingsonderdelen. De eindbeoordeling daarvan is helder via het 'overzicht van de toetsing op eindniveau'. Het is de commissie echter doorheen de gesprekken niet helder geworden waar er een geïntegreerde beoordeling gebeurt van het leraarschap (met dus alle beroepsrollen en DLR's) in zijn totaliteit.

2.2.8 Kwaliteitszorg

De opleiding beschrijft in haar zelfevaluatierapport en in bijlage 9 uitvoerig hoe zij haar kwaliteitszorgcyclus vormgeeft binnen de krijtlijnen van het kwaliteitszorgsysteem van KdG. De commissie was na lezing van dit deel van het zelfevaluatierapport in het bijzonder geïnteresseerd in de perceptie van het werkveld en de studenten: hoe ervaren zij hun inspraak in de opleiding?

Uit alle gesprekken bleek voor de commissie duidelijk een sterke kwaliteitscultuur en een sterk kwaliteitszorgsysteem.

De opleiding laat daarbij zien hoe ze het werkveld nauw betreft. Die betrokkenheid komt tot stand via de werkveldbezoeken die de trajectbegeleiders afleggen, de jaarlijkse vraag richting het werkveld hoe zij tegen de opleiding aan kijken en via initiatieven zoals de workshops die door KdG worden georganiseerd. Meer formeel overleg gebeurt in de onderwijsadviesraad en door de betrokkenheid in het Lerarenopleidingen Expertisenetwerk Antwerpen (LEA). De gesprekspartners uit het werkveld gaven aan dat ze zien dat de opleiding daadwerkelijk aan de slag gaat met de input en de feedback.

De commissie stelt vast dat de afstand tussen docenten en studenten klein is en studenten met hun vragen via diverse kanalen en op vele tijdstippen bij hun docenten terecht kunnen. Het team is open en zelfkritisch en wordt goed betrokken bij kwaliteitsverbeteringen. Teamwerking zorgt voor kwaliteitsborging door afstemming en teamoverleg.

Bij de studenten heerst grote tevredenheid over de opleiding en zij ervaren dat ze voldoende inspraak hebben. De opleiding luistert naar studentenfeedback, geeft er gepast gevolg en terugkoppeling aan. Op de vraag van de commissie of de opleiding nog iets zou kunnen verbeteren kwam op dit moment geen verbeterpunt. Dit omdat de opleiding volgens de studenten al aan de slag is gegaan met werkpunten die er eerder waren, zoals klassenmanagement en de beheersing van de workload.

De aanwezige afgevaardigden van de opleidingsstudentenraad (OSR) vertelden dat ze samen met acht studenten, verspreid over de verschillende trajecten, viermaal per jaar samenkomen. Dit met als doel een brug te bouwen tussen de studenten en de opleiding. De input bestaat zowel uit een kritische terugblik naar de vorige periode als praktische adviezen aan de opleiding. Daarnaast geeft de OSR, advies over de opleidings- en examenplanning en innovatieplannen van de opleiding. De afgevaardigde gaf aan dat de opleiding goed luistert naar de aanbevelingen van de OSR en daar een gevolg aan geeft. Ook daar is voldoende terugkoppeling.

3 Oordeel

De commissie beoordeelt de kwaliteit van de opleiding 'Educatief graduaat in het secundair onderwijs' van Karel de Grote Hogeschool, als voldoende. Dit doet zij op basis van de bestudeerde documenten, op basis waarvan ze reeds een positieve indruk had, en de gevoerde gesprekken, die haar positieve indruk verder bevestigden. De commissie adviseert de NVAO dan ook om een positief accreditatiebesluit af te leveren.

Door de gesprekken heeft de commissie het 'Educatief graduaat in het secundair onderwijs' van KdG leren kennen als een ambitieuze, lerende en zelfkritische opleiding. De commissie is onder de indruk van de sterke visie en de strategie. De opleiding is doordacht ontwikkeld, vanuit een krachtige samenwerking met de andere lerarenopleidingen in KdG en een sterke maatschappelijke verantwoordelijkheid. De betrokkenen weten goed in welke richting ze verder willen evolueren.

De commissie ziet een heldere vertaling van de domeinspecifieke leerresultaten in verschillende beroepsrollen en in bijbehorende doelen en opleidingspijlers binnen het curriculum, waarmee de opleiding herkenbaar aansluit bij de noden in het werkveld. De commissie heeft waardering voor de wijze waarop de sterke visieontwikkeling en de leidende principes als rode draad terugkeren in de gehele opleiding en het begeleidingsconcept. Deze principes stellen, door haar flexibiliteit en variëteit, de opleiding in staat verschillende leertrajecten aan te bieden en biedt de mogelijkheid aan studenten om zich te verbreden, verdiepen en keuzes te maken op basis van leernoden en interesses.

Vakdidactiek is een aandachtspunt dat ter harte wordt genomen, het blijft een bekommernis die vanuit een onderbouwde visie verder wordt geoptimaliseerd. Om de vakdidactische input te versterken wordt gebruik gemaakt van vakexperts. De commissie vindt het aantrekken van externe vakexperts een sterk doordacht concept en passend bij de visie en de leidende principes. De commissie is echter van mening dat het concept nog niet voldoende doorleefd is en de professionalisering en valorisatie van expertise sterker kan worden neergezet. De aanbeveling van de commissie is om door te gaan met het idee om het geheel beter te flankeren door het concept van de 'oefenscholen' en zo meer structureel te sturen op de kwaliteit van de vakexperts, op wat de vakexpert doet in de opleiding en hoe de student daar gebruik van maakt.

Door de gesprekken heen kon de commissie vaststellen dat de opleiding goed inspeelt op de eigenheid van de doelgroep van de educatieve graduaatsstudenten (VKS 5). De opleiding kiest ook duidelijk in welke vakken het een meerwaarde is om de graduaats- en bachelorstudenten samen les te laten volgen, en ze differentieert daarin op een adequate wijze. Ook laat de opleiding zien dat zij op basis van ervaring van wat wel en niet werkt voor deze doelgroep nog steeds verder evolueert.

De opleiding biedt veel flexibiliteit en onderwijs/begeleiding op maat, waardoor de opleiding de toegang tot de opleiding zo laagdrempelig mogelijk organiseert. Studenten kiezen op basis van noden, mogelijkheden en ambities uit drie flexibele trajectopties, waarover ze vooraf goed geïnformeerd worden. Het opleidingsprogramma is modulair opgebouwd, verschillende vakken worden meerdere keren aangeboden en studenten kunnen gedurende de weg aanpassingen maken. De student heeft gedurende het traject veelvuldig contact met de trajectbegeleider die met de student meegroeit doorheen de opleiding. Studenten spreken waardering uit naar het hele team omdat zij erin slaagt de flexibele organisatie te managen. Ze zijn ook tevreden over de heldere communicatie. De commissie waardeert deze flexibiliteit, de keuzes die studenten kunnen maken gedurende de opleiding om te verbreden, verdiepen en expliciet aan de noden kunnen werken.

De commissie bekommert zich wel over hoe de samenhang tussen de beroepsrollen in het curriculum wordt bewaakt voor studenten. De commissie stelde ook vast dat de geïntegreerde beoordeling, van alle beroepsrollen in hun totaliteit, aan het einde van de

opleiding ontbreekt. Als aanbeveling wil de commissie meegeven dat de opleiding het groeitraject van de student m.b.t. de verschillende beroepsrollen én de holistische boordeling in relatie tot de verschillende beroepsrollen explicieter geïntegreerd terug laat komen, zowel doorheen de opleiding als aan het einde van de opleiding.

Doorheen de gesprekken werd duidelijk dat de opleiding zich bewust is van het feit dat diversiteit overal is en leren in de grootstedelijke context evident is. De commissie vindt het positief dat omgaan met diversiteit en grootstedelijkheid als een vanzelfsprekendheid wordt ervaren voor de opleiding en dat het geïntegreerd en verweven zit in alle opleidingsonderdelen, maar beveelt de opleiding niettemin aan om dit beter te expliciteren en meer systematisch te duiden om blinde vlekken te voorkomen.

Het team is deskundig, schoolt zich waar nodig en wenselijk bij en leert veel door onderlinge feedback. Het team straalt trots uit en is gemotiveerd om de opleiding te blijven verbeteren. De betrokkenheid, gedrevenheid en de bereikbaarheid van het team dat aan deze opleiding invulling geeft laat een krachtige 'drive' zien, wat de commissie erg waardeert. Vanwege de 'drive' van het team, de snelheid waarmee veranderingen in de opleiding de laatste jaren hebben plaatsgevonden en de versnippering van opdrachten, wat in een klein team onvermijdelijk is, bestaat er een risico op overbelasting. De commissie is daarover bekommerd en vraagt de opleidingsverantwoordelijken om de werkdruk te bewaken.

De commissie is van oordeel dat de stages goed opgebouwd worden. Het 'samen opleiden' waarvan sprake is in het zelfevaluatierapport wordt volgens de commissie daadwerkelijk in de praktijk gebracht. 'Samen opleiden' vindt vooral plaats in de vakken 'Krachtig in je Vak' en 'Krachtig in je School' waarbij het samen opleiden gebeurt tijdens de stages tussen de mentor op de stageplaats, de student, de vakexpert, de trajectbegeleider en docenten van KdG. Via een open feedbackcultuur wordt het leerproces van studenten in gezamenlijkheid optimaal ondersteund. Het werkveld gaf ook aan dat zij de aanspreekbaarheid en bereikbaarheid van de trajectbegeleiders en de korte lijnen met de opleiding als prettig ervaren. Deze samenwerking zorgt er volgens de commissie voor dat de opleiding voldoende zicht heeft op de kwaliteit van de begeleiding op de school.

De commissie zag een tevreden werkveld waarbij werd aangegeven dat er een prettige, proactieve samenwerking is en zij het gevoel hebben samen de richting te bepalen. De commissie prijst de opleiding dat zij het werkveld betreft bij het bepalen van de richting, rondom bijvoorbeeld de ontwerpprincipes voor curriculumontwikkeling en het voornemen om te starten met 'oefenscholen'. Het werkveld gaf aan dat dit voelt als waardering en zorgt voor wederzijds vertrouwen. De commissie juicht het concrete plan wat betreft de vorming van de 'oefenscholen' toe en ziet dit als een flankering van de reeds ingezette koers in het 'samen opleiden'. Zij heeft er alle vertrouwen in dat de 'oefenscholen' het stagebegeleidingsconcept en de vakdidactiek kunnen versterken. De commissie daagt de opleiding wel uit om na te denken over het versterken van de inzet van vakexperts en de professionalisering van mentoren in het nieuwe partnerschapsmodel.

De commissie stelt vast dat de opleiding evalueert op een valide, betrouwbare en inzichtelijke manier en is onder de indruk van de passende visie op evalueren en de klemtonen die hierin zijn opgenomen. De commissie apprecieert de manier waarop de opleiding de constructive alignment nastreeft.

Studenten en het werkveld gaven aan tevreden te zijn over de transparante manier van beoordelen. Studenten zijn positief over de manier waarop zij feedback ontvangen van docenten op bijvoorbeeld lesvoorbereidingen. De documenten die worden gebruikt om de stage te evalueren zijn van goede kwaliteit en de kijkwijzers worden door het werkveld als een goed houvast gezien om studenten te beoordelen. Wanneer er een discrepantie dreigt tussen het oordeel van de stagementor en de trajectbegeleider wordt dit omwille van de nauwe samenwerking op tijd aangevoeld en extra (les) bezoeken geïnitieerd om in dialoog tot een gedragen oordeel te komen. Trajectbegeleiders onderling hebben gedurende het

academiejaar regelmatig contact waarin de beoordeling van stages en het leerproces van alle studenten wordt besproken.

De commissie heeft vertrouwen dat de beoordeling van het eindniveau in 'Krachtig in je School' valide, gelijkgericht en transparant gebeurt en dus voldoende geborgd is. Het werkveld gaf aan dat zij tevreden zijn over het gerealiseerde eindniveau en de studenten van KdG als startklare leraren ervaren met een coachende en reflecterende houding.

Op basis van de dialoog oordeelt de commissie positief over de sterke kwaliteitscultuur en het sterk kwaliteitszorgsysteem. Het werkveld en de studenten zijn intensief betrokken bij het verbeteren van de kwaliteit van de opleiding. De opleiding is transparant over aandachtspunten en vraagt hen proactief mee te denken. Zowel studenten, docenten als het werkveld voelen zich gehoord door de opleiding en gaven aan dat zij daadwerkelijk aan de slag gaat met de input en feedback. De commissie stelt vast dat het team open en zelfkritisch is en teamwerking zorgt voor kwaliteitsborging door afstemming en teamoverleg. De commissie formuleert op basis van het gevoerde onderzoek de onderstaande aanbevelingen, die geenszins afbreuk doen aan het positieve oordeel:

- Besteed in het kader van de flexibele opleiding explicieter aandacht aan de samenhang tussen de verschillende beroepsrollen, zowel doorheen de opleiding als aan het einde. Maak zichtbaar in de eindbeoordeling waar er een geïntegreerde beoordeling plaatsvindt van het leraarschap (met dus alle beroepsrollen en DLR's) in zijn totaliteit.
- Geef meer structureel sturing aan de professionalisering en de kwaliteit van de vakexperts, aan wat de vakexpert doet in de opleiding en hoe de student daarvan gebruik kan maken. Benut het geplande concept van de oefenscholen om daarin een wezenlijke stap vooruit te zetten.
- Expliciteer en duid systematischer waar en hoe de opleiding de nodige competenties nastreeft bij studenten op het vlak van omgaan met diversiteit en werken in een grootstedelijke context. Het expliciteren van deze vanzelfsprekendheden kunnen het risico op blinde vlekken verkleinen.

Bijlage 1: Administratieve gegevens van de instelling en de opleiding

Instelling	Karel de Grote Hogeschool, Katholieke Hogeschool Antwerpen
Naam opleiding	Educatief graduaat in het secundair onderwijs
Niveau en oriëntatie	Niveau 5, professioneel onderwijs
(Bijkomende) titel	Educatief gegradueerde in het secundair onderwijs
(Delen van) studiegebied(en)	Onderwijs
Afstudeerrichtingen	-
Opleidingstrajecten voor werkstudenten, voltijds/deeltijds trajecten, dag-/avondonderwijs, onderscheiden vormen van diplomering	<ul style="list-style-type: none"> • Kort traject: 1.5 jaar (voltijdse opleiding) • Standaard traject: 2 jaar (deeltijdse opleiding) • Gespreid traject: 3 jaar (halftijdse opleiding)
De vestiging(en) waar de opleiding wordt aangeboden	Antwerpen
Onderwijstaal	Nederlands
Studieomvang (in studiepunten)	90
Wanneer het om een graduaats- of bacheloropleiding gaat: de aansluitingsmogelijkheden en de mogelijke vervolgopleidingen; wanneer het om een masteropleiding gaat: de vereiste vooropleidingen en toelatingsvoorwaarden	<ul style="list-style-type: none"> • De opleiding is in principe gericht op de arbeidsmarkt. • Student kan via een vervolgtraject verder studeren om een educatief bachelorsdiploma te behalen.

Bijlage 2: Opleidingsspecifieke leerresultaten (OLR)

De opleiding baseert zich voor haar opleidingsspecifieke leerresultaten volledig op de domeinspecifieke leerresultaten (NVAO, 2018).

1. De educatief gegradueerde voor secundair onderwijs formuleert concrete doelstellingen, ontwerpt krachtige leeromgevingen en gebruikt passende werkvormen en evaluatiemethodieken ter ondersteuning van het leer- en ontwikkelingsproces. Hij differentieert in functie van de klasgroep en de individuele leerling.
2. De educatief gegradueerde voor secundair onderwijs geeft mee vorm aan een positief en ondersteunend leer- en leefklimaat. Hij geeft aandacht aan attitudevorming bij leerlingen en bereidt ze voor op het functioneren op de arbeidsmarkt en op maatschappelijke participatie. Hij gaat gepast op met diversiteit.
3. De educatief gegradueerde voor secundair onderwijs beheerst de domeinspecifieke vakinhoudelijke en vakdidactische basiskennis. Hij vertaalt deze inhoudelijk en gestructureerd en praktijkgericht naar de leerlingen in hun studie- en beroepskeuze.
4. De educatief gegradueerde voor secundair onderwijs organiseert een veilige en efficiënte werk- en leeromgeving. Hij voert administratieve taken correct uit.
5. De educatief gegradueerde voor secundair onderwijs professionaliseert zich en past nieuwe vakgerichte ontwikkelingen toe in zijn onderwijspraktijk. Hij reflecteert kritisch op het eigen functioneren en stuurt zichzelf bij.
6. De educatief gegradueerde voor secundair onderwijs beheerst de basisvaardigheden om, aangepast aan de context, te communiceren met ouders met respect voor diversiteit.
7. De educatief gegradueerde voor secundair onderwijs neemt zijn verantwoordelijkheid op in het team en neemt deel aan het overleg rond de pedagogische en (vak)didactische aanpak. Hij neemt in het schoolteam initiatieven om het pedagogisch project mee te realiseren.
8. De educatief gegradueerde voor secundair onderwijs beheerst de basisvaardigheden om te communiceren met externe partners.
9. De educatief gegradueerde voor secundair onderwijs kan in gesprek gaan over zijn beroep en de plaats daarvan in de samenleving. Hij kan deelnemen aan het maatschappelijk debat rond onderwijskundige thema's.
10. De educatief gegradueerde voor secundair onderwijs benadert met een open geest ontwikkelingen op sociaal-politieke, sociaal-economische, levensbeschouwelijke, cultureel-esthetische en cultureel-wetenschappelijke domeinen.

Bijlage 3: Samenstelling van de commissie

De beoordeling is gebeurd door een commissie van deskundigen aangesteld door de NVAO. Deze is als volgt samengesteld:

Luc De Man (*voorzitter*) Gewezen hoofd van de pedagogische begeleidingsdienst van het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap. Gewezen voorzitter van de Raad Secundair onderwijs. Vertrouwd met NVAO-procedures.

Lydia Posthumus (*commissielid*) *Lerarenopleider* zorg & welzijn, dienstverlening & producten, Associate degree Educatief Professional Beroepsonderwijs Hogeschool Windesheim Zwolle.

Pieter Vielfont (*commissielid*) Directeur GO! TA Zavelenberg en CLW Castor (Sint-Agatha Berchem).

Stevens Moons (*student-commissielid*) LIO-student educatief graduaat in het secundair onderwijs Thomas More Kempen.

De commissie werd bijgestaan door:

- **Veerle Martens** (*procescoördinator*) beleidsmedewerker NVAO.
- **Nina van Huissteden** (*extern secretaris*).

Alle commissieleden hebben de deontologische code van de NVAO ondertekend.

Bijlage 4: Programma voor de dialoog met de opleiding

Uur	Activiteit	Deelnemers
8:30 - 9:00	Onthaal	Commissie
9:00 - 10:15	Gesprek 1: Dialoog met opleidingsverant woordelijken	<ul style="list-style-type: none"> - Opleidingshoofd - Teamhoofd, docent - Directeur onderwijsgroep Lerarenopleiding - Onderwijsondersteuner, docent - Studieloopbaancoördinator, Anker praktijkcel, docent
10:15 - 10:45	Nabespreking + pauze	Commissie
10:45 - 12:00	Gesprek 2: Dialoog met docenten	<ul style="list-style-type: none"> - Studieloopbaancoördinator, docent Krachtig in je school, Samen school maken A, trajectbegeleider - Docent Krachtig in je vak, Onderwijskansen, Partners in leren, Startblokken, coördinator Verbredingsstage, trajectbegeleider - Teamhoofd, docent Krachtig in je school - Docent Krachtig in je vak, Digitaal B, Startblokken, keuzetraject STEM didactiek, trajectbegeleider - Docent Zorg, Onderwijskansen, trajectbegeleider - Docent Samen school maken A en B - Docent Samen school maken B, trajectbegeleider - Vakexpert Verzorging (leerkracht Verzorging op een secundaire school)
12:00 - 13:00	Nabespreking voormiddag + lunch	Commissie
13:00 - 14:00	Gesprek 3: Dialoog met studenten en pas- afgestudeerden	<ul style="list-style-type: none"> - Student, 1^e jaar, verkoop, opleidingsstudentenraad - Student, 1^e jaar, zorg - Student, 2^e jaar, bakker, LiO, opleidingsstudentenraad - Student, 2^e jaar, verkoop - Student, 2^e jaar, lassen, LiO - Alumnus 2023, verkoop - Alumnus 2022, voeding - Alumnus 2023, elektriciteit
14:00 - 14:30	Pauze	Commissie
14:30 - 15:30	Gesprek 4: Werkveld- partners	<ul style="list-style-type: none"> - Werkveldpartner, Aanvangsbegeleider (LiO) - Werkveldpartner, Aanvangsbegeleider (LiO) - Werkveldpartner, Mentor - Werkveldpartner, voormalig mentor - Werkveldpartner, werkveldbegeleider (VEBASO), voormalig mentor - Werkveldpartner, lid van de opleidingsadviesraad, werkplekbegeleider VEBASO
15:30 - 16:15	Pauze + Nabespreking	Commissie
16:45 - 17:00	Reflectieve dialoog tussen opleiding en commissie	Commissie, opleidingsverantwoordelijken en docenten

Bijlage 5: Verantwoording

De beoordeling werd uitgevoerd aan de hand van het *“Beoordelingskader Opleidingsaccreditatie op maat van de eigen regie”* van juni 2020, zoals bekrachtigd door de Vlaamse regering op 27 november 2020.

Nadat de aanvraag ingediend door de instelling ontvankelijk werd verklaard, heeft de NVAO een commissie samengesteld. Deze commissie werd goedgekeurd door het dagelijks bestuur van de NVAO. De instelling tekende geen bezwaar aan tegen de commissie.

De commissie heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid. Voorafgaand aan een voorbereidend overleg heeft elk commissielid de eerste indrukken opgemaakt en werden prioritaire vragen opgesteld.

Tijdens de voorbereidende werkzaamheden heeft de commissie verder alle verkregen informatie besproken en heeft zij tevens de dialoog met de instelling en de opleiding voorbereid.

Aan de hand van NVAO's Waarderende Aanpak heeft de commissie zich tijdens de dialoog verder verdiept in de context van de opleiding en op basis daarvan een onderzoek gevoerd naar de kwaliteit van de opleiding.

Tijdens de afrondende werkzaamheden heeft de commissie alle verkregen informatie besproken en vertaald naar een holistisch oordeel. De commissie heeft deze conclusie in volledige onafhankelijkheid genomen.

Het totaal aan beschikbare gegevens is verwerkt tot een ontwerp van beoordelingsrapport. Eens alle commissieleden hadden ingestemd met de inhoud van het beoordelingsrapport, heeft de voorzitter van de commissie het beoordelingsrapport vastgesteld. Het door de voorzitter vastgestelde beoordelingsrapport werd aan de NVAO bezorgd.

Bijlage 6: Overzicht van het bestudeerde materiaal

Documentatie beschikbaar gesteld bij de aanvraag

Informatiedossier opleiding

- Zelfevaluatie rapport
- Begeleidende brief Opleidingsaccreditatie EGSO
- Bijlage 1: Beroepsrollen en DLR
- Bijlage 2: Doelenmatrix EGSO
- Bijlage 3: Voorbeeld Constructive alignment Krachtig in je vak
- Bijlage 4: Overzicht opleidingsprogramma EGSO
- Bijlage 5: 23-24 Jaarplanning EGSO
- Bijlage 6: Visie op de evaluatie EGSO
- Bijlage 7: Kijkwijzer EGSO
- Bijlage 8: Overzicht verschil VKS5-VKS6
- Bijlage 9: Kwaliteitsvol onderwijs aan KdG
- Bijlage 10: Planning evaluatie leer- en toetsmateriaal
- Bijlage 11: Kijkwijzer evaluatiemateriaal toetscommissie
- Bijlage 12: Jaaractieplan EBASO_VEASO_EGSO_2324

Informatie op SharePoint

- Link naar Canvas Digitale Leeromgeving
- Cursusmateriaal
- Evaluatiedocumenten Krachtig in je school
- Evaluatiedocumenten Krachtig in je vak

Documenten beschikbaar gesteld tijdens de dialoog

- Handleidingen Krachtig in je Vak en Krachtig in je School voor mentoren
- De kijkwijzer
- Stagelijsten

Documenten beschikbaar gesteld na de dialoog

- Powerpoint presentatie: Historiek van het Educatief Graduaat
- Aanzet vakdidactisch partnermodel

